

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
ความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพักชำระหนี้หรือลดภาระหนี้ของเกษตรกร
ตามโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย

ตามนโยบายของรัฐบาล

โดย

นายประทีป จตุรพงศธร

ตุลาคม 2546

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ จรรยาสุภาพ

ภาควิชา / คณะ: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง 1) ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรที่เข้าร่วม
โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย ตามนโยบายของรัฐบาล 2) ปัจจัยที่มี
อิทธิพลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรที่จะเลือกแนวทาง พักชำระหนี้ หรือลดภาระหนี้ และ 3) ความ
คิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการพักชำระหนี้ และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย ตามนโยบาย
ของรัฐบาล

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ เกษตรกรในจังหวัดเชียงรายที่สมัครเข้าร่วมโครงการพัก
ชำระหนี้ และลดภาระหนี้ พื้นที่ในการศึกษากำหนดทั้งหมดทุกอำเภอจำนวน 17 อำเภอ โดยวิธีเจาะจง
(Purposive Sampling) การคำนวณสูตรกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Nagtalon เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง
ที่เหมาะสมกับประชากร และประชากรมีโอกาสเท่าเทียมกันเมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้ว จึงทำการสุ่มกลุ่ม
ตัวอย่างแบบระบบ (Systematic Sampling) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่เลือกพักชำระหนี้
จำนวน 100 ราย เลือกลดภาระหนี้จำนวน 100 ราย รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 200 ตัวอย่าง ในการ
เก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามโดยการสัมภาษณ์ทั้งคำถามปลายเปิด และคำถามปลายปิด

วิธีวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ผลโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (SPSS) และวิธีการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพักชำระหนี้หรือลดภาระหนี้ใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบจำลอง โลจิสติก (Logistic Regression) ซึ่งเป็นการประมาณค่าสัมประสิทธิ์โดยวิธี Maximum Likelihood

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพักชำระหนี้หรือลดภาระหนี้ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพักชำระหนี้หรือลดภาระหนี้ของเกษตรกรคือ จำนวนหนี้สุทธิคงเหลือของเกษตรกร ณ วันสมัครเข้าร่วมโครงการฯ ต้นทุนการผลิตการเกษตรของเกษตรกร ความต้องการฝึกอาชีพจากรัฐบาล รายได้จากการเกษตรในรอบปีการผลิตก่อนสมัครเข้าโครงการฯ รายได้นอกภาคเกษตร และความต้องการเงินกู้ของเกษตรกร ปัจจัยดังกล่าวข้างต้นมีผลต่อการเลือกของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญร้อยละ 95 โดยความต้องการฝึกอาชีพจากรัฐบาลมีอิทธิพลต่อการเลือกมากกว่าตัวแปรอื่น ๆ

ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อโครงการฯ ส่วนใหญ่ เกษตรกรมีความพอใจที่มีโครงการนี้แต่ต้องการแก้ไขปรับปรุงเงื่อนไขรายละเอียดโครงการ ได้แก่ ควรลดดอกเบี้ยในอัตราที่มากกว่านี้ พร้อมทั้งขยายเวลาการลดดอกเบี้ยด้วย เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการให้สามารถกู้เงินเพิ่มได้อีก โดยขยายวงเงินให้มากกว่า 100,000 บาท ส่วนปัญหาอุปสรรคในขณะดำเนินโครงการฯ ได้แก่ หากพ้นกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามโครงการฯ แล้ว อาจจะไม่มียาได้เพิ่มขึ้นและส่งชำระต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยไม่ได้ เพราะกิจกรรมทางการเกษตรที่ลงทุนไปนั้นยังไม่ให้ผลตอบแทน ขณะที่ราคาปัจจัยการผลิตทางการเกษตรมีราคาสูง และปัญหาด้านราคาผลผลิตตกต่ำ ทำให้รายได้ไม่เพิ่มขึ้นตามวัตถุประสงค์ นอกจากนั้นเกษตรกรยังไม่เข้าใจรายละเอียดโครงการฯ อย่างเพียงพอ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ เกษตรกร ควรนำข้อมูลต่าง ๆ มาพิจารณาเพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกแนวทางการช่วยเหลือ หน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องควรนำข้อมูลเหล่านี้ประกอบการพิจารณาในการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติของโครงการฯ ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวทางการเลือกพักชำระหนี้หรือลดภาระหนี้ที่ควรนำมาพิจารณาคือ จำนวนหนี้คงเหลือ ต้นทุนการผลิตในการเกษตร ความต้องการฝึกอบรมอาชีพจากรัฐบาล รายได้ภาคการเกษตร รายได้นอกภาคการเกษตร ความต้องการกู้เงินของเกษตรกร นอกจากนั้นยังต้องการพิจารณาถึงระยะเวลาการ ดำเนินงานโครงการฯ อัตราดอกเบี้ยที่ลด การจำกัดปริมาณวงเงินกู้ยืมที่จะให้ร่วมโครงการฯ

Abstract of thesis submitted to the Graduate School Project of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Agricultural Economics

FACTORS AFFECTING THE SELECTION OF DEBT SUSPENSION OR
DEBT REDUCTION OF THE FARMERS IN THE GOVERNMENT
POLICY ON DEBT SUSPENSION AND DEBT REDUCTION

By

PRATEEB JATURAPONGSATON

OCTOBER 2003

Chairman: Associate Professor Dr. Prasert Janyasupab
Department/Faculty: Department of Economics and Agricultural Cooperative,
Faculty of Agricultural Business

The purposes of this research are : 1) to study the general information of the farmers in the project of debt suspension and debt reduction in the government policy; 2) to study the factors affecting the farmers' decision on selection of debt suspension or debt reduction; and 3) to study the farmers' opinions toward the government ' s projects on debt suspension and debt reduction.

The population was the 17 – district farmers in Chiangrai province who participated in the project of debt suspension and debt reduction The population was determined by using the purposive sampling technique, and after that the sample was selected by using the systematic sampling technique. The sample consisted of 100 farmers who selected the debt suspension and 100 farmers who selected the debt reduction. The instrument used for gathering data was a questionnaire on opinions toward the government' s projects on debt suspension and debt reduction.

The logistic regression was used to analyze the factors affecting the selection of debt suspension and debt reduction.

The findings were as follows :

The factors affecting the farmers' selection of debt suspension and debt reduction are an amount of all arrears, the capital of agricultural production, the need for job training, the whole year production income, income outside agricultural process and the need for loan. All mentioned factors affected their decision 95%.

Most of the farmers agreed with the projects handed by the government. However, they recommended the government to improve the following conditions: decreasing the interest rate, expanding the time of interest reduction, and increasing the loan more than 100,000 baht. There are some problems. Firstly, if the project time is over, the farmers may not have enough income to repay the debt with interest because their agricultural activities invested have not yet yielded any results. Secondly, the farmers haven't understand enough details of the projects. Thirdly, during the project time, the cost of agricultural materials are high while the selling prices are low so the income hasn't increased according to the aim of both projects.

From the study, the farmers and government or other agricultural institutions should gather all investigated information to consider for helping in deciding which solutions should be used as the guidelines for both projects. Factors that should be considered consisting of the amount of all arrears, the capital of agricultural production, the need for job training, income outside agricultural process, the need of loan, the time schedule of the projects, decreasing interest rate, as well as limiting the amount of loan for joining the projects.